

So + te = sote
Sosiaalihuolto näkyväksi sotessa
-valmistelutyössä vaikuttaminen

Hyvinvointialueiden valmistelu webinaari

13.1.2022

Marjo Varsa

Sote-uudistuksen tavoite

Päätavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja yhdenvertaisuutta ja hillitä kustannusten kasvua.

- ❖ Jotta eri asiantuntijuuksia ja palveluita voidaan kehittää, on tärkeää tunnistaa sosiaalihuollon ja sosiaalipalveluiden merkitys hyvinvointialueiden asukkaiden elämässä. Sosiaalihuolto on iso kokonaisuus sotessa. Se kattaa ihmisten palvelukokonaisuuden vauvasta vaariin erilaisten elämäntilanteiden käännteissä.

Sosiaalipalveluiden merkitys ja painoarvo

Sosiaalipalveluja käytetään paljon

- Joka viides suomalainen käyttää vuosittain sosiaalipalveluja, ja ne koskettavat meitä kaikkia jossain elämänvaiheessa.

Sosiaalipalvelut on suuri työllistäjä

- Sosiaalihoito on teollisuuden jälkeen toiseksi suurin työllistävä ala, kattaen 9,5 % koko maan työllisestä työvoimasta (Tilastokeskus)

Sosiaalipalveluiden taloudelliset vaikutukset ovat merkittävät

- Kunnallisista sote-nettokuluista sosiaalihoito on 6,7 miljardia, kun erikoissairaanhoidon menot ovat 6,9 miljardia ja perusterveydenhuollon kustannukset 3,3 miljardia. (2019)

Millaisiin tarpeisiin sosiaalipalvelut vastaavat?

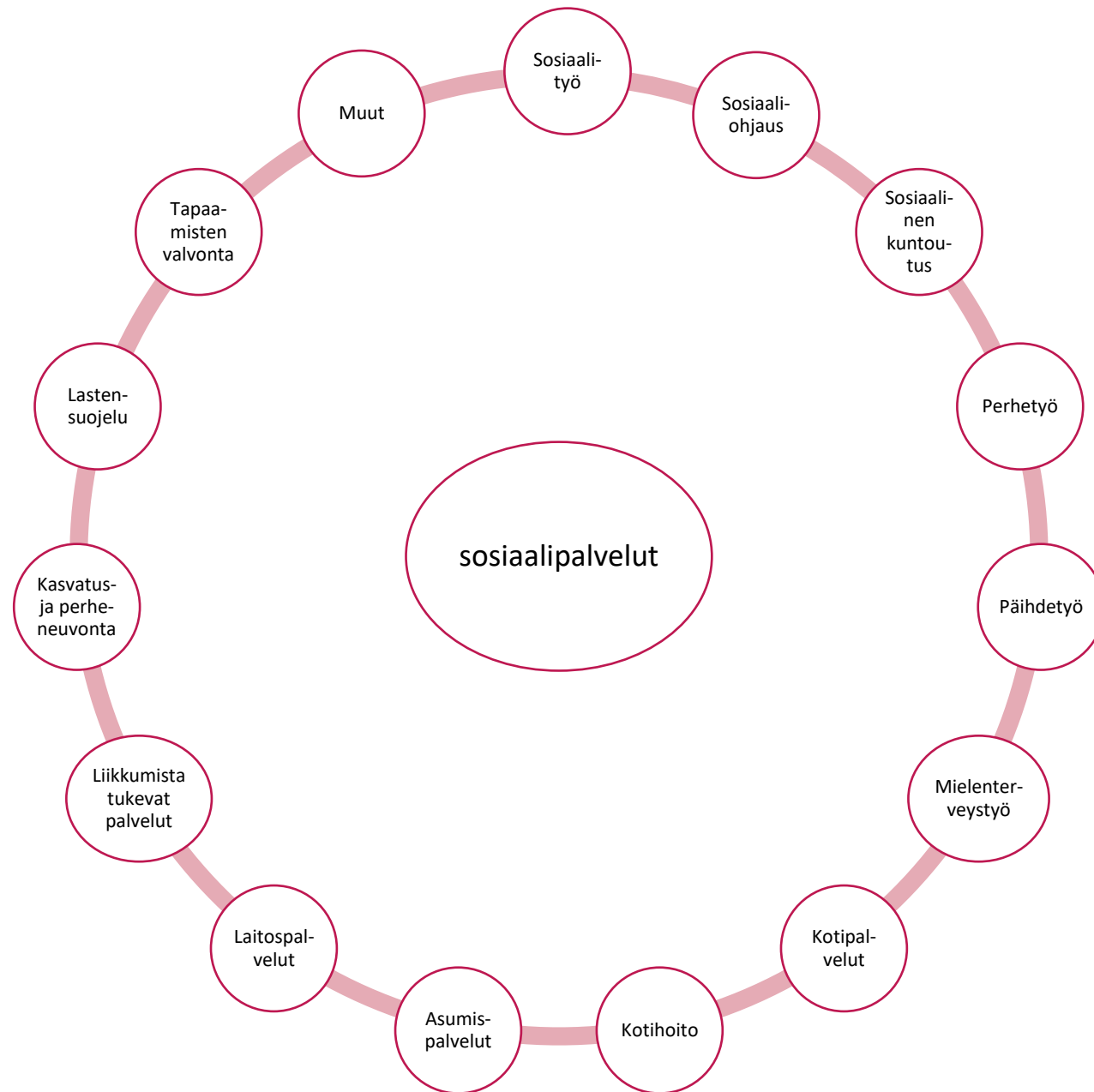
Sosiaalipalveluissa työskennellään yhteiskunnallisten rakenteiden, sosiaalisten ongelmien ja erilaisten yksilöllisten elämäntilanteiden rajapinnoilla. Palvelut liittyvät jokapäiväiseen elämästä selviytymiseen ja asumiseen, itsestä huolehtimiseen, kotona suoriutumiseen, liikkumiseen, kommunikointiin, sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Sosiaalipalvelut vastaavat erilaisiin arjen muutostilanteisiin, jotka kuka vain voi kohdata, kuten esimerkiksi

- Joudut työttömäksi
  - Lapsi jää ulkopuoliseksi, kun perheellä ei ole varaa harrastuksiin
  - Asuntomenot ovat liian suuret muuttuviin tuloihin
- Lastasi kiusataan koulussa
- Lapsen käytös muuttuu, esim. käyttää paljon päihteitä
- Tarvitset tukea vanhemmuuteen
- Koet itsesi uupuneeksi lapsiperheen arjessa
- Perheessä esiintyy ajoittain väkivaltaa
- Naapurissasi asuu yksinäinen vanhus, joka tarvitsee apua
- Ikääntyvät vanhempasi tarvitsevat kotipalvelua
- Joudut liikenneonnettomuuteen ja saat vakavia vammoja
- Perheeseen syntyy vammaisen lapsi
- Olet huolestunut päihdeongelmallisesta sukulaisestasi
- Huomaat, että omaishoitajana toimiva sukulainen on hyvin uupunut
- Koti palaa ja menetät asuntosi
- Eroat ja teidän tulee sopia lapsen elatuksesta ja tapaamisista

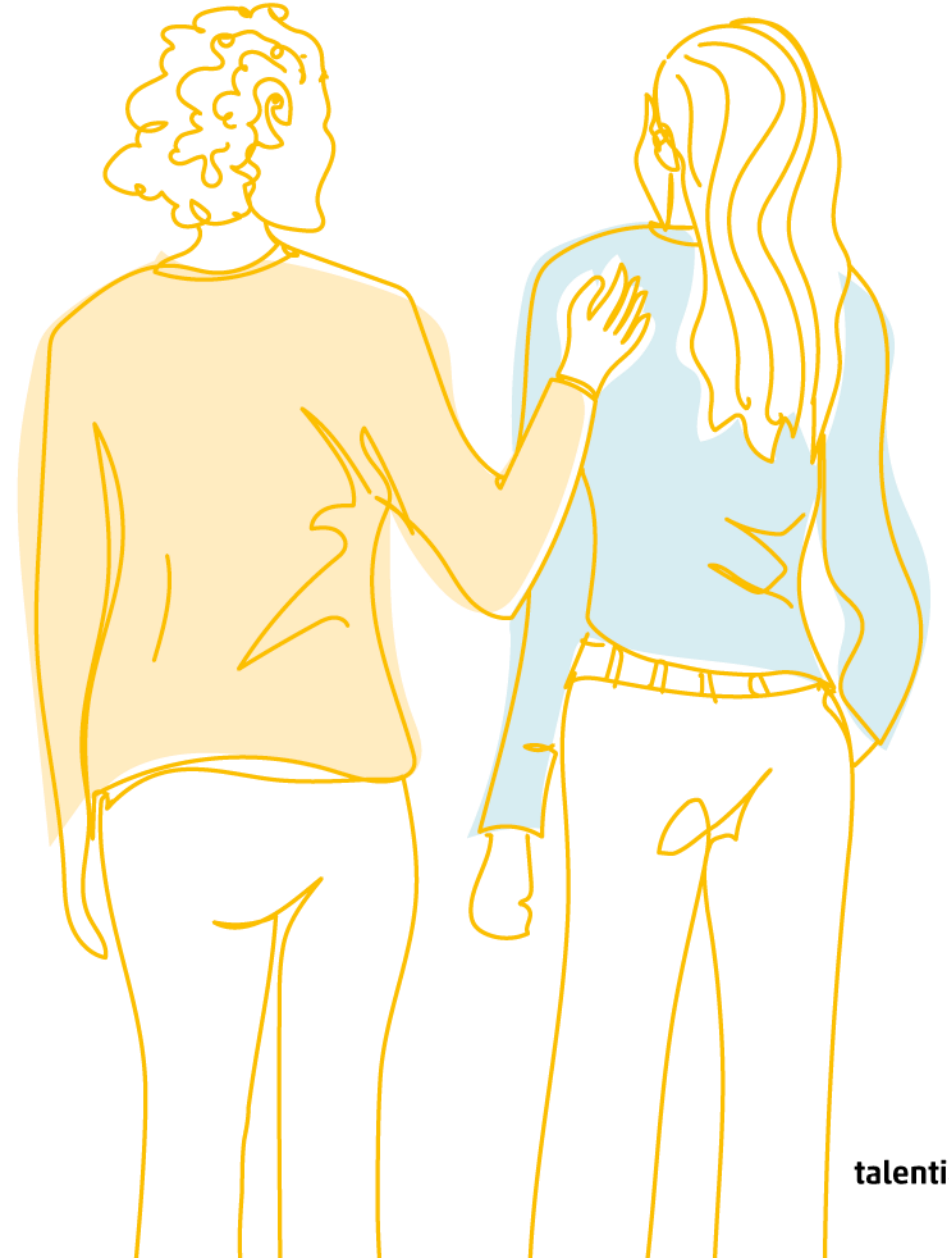
Sosiaalipalveluilla vastataan erilaisiin tuen tarpeisiin, kuten esimerkiksi

- Asumiseen liittyviin tuen tarpeisiin
- Taloudellisiin tuen tarpeisiin
- Sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseen ja osallisuuden edistämiseen
- Lähisuhde- ja perheväkivallasta sekä muusta väkivallasta ja kaltoinkohtelusta aiheutuviin tuen tarpeisiin
- Äkillisiin kriisitilanteisiin liittyviin tuen tarpeisiin
- Päihteiden ongelmakäytöstä ja mielenterveysongelmista aiheutuviin tuen tarpeisiin
- Sairaudesta, vammasta tai ikääntymisestä aiheutuviin tuen tarpeisiin
- Tuen tarpeessa olevien henkilöiden omaisten ja läheisten tukemiseen.

Sosiaalipalvelut ovat lakisääteisiä

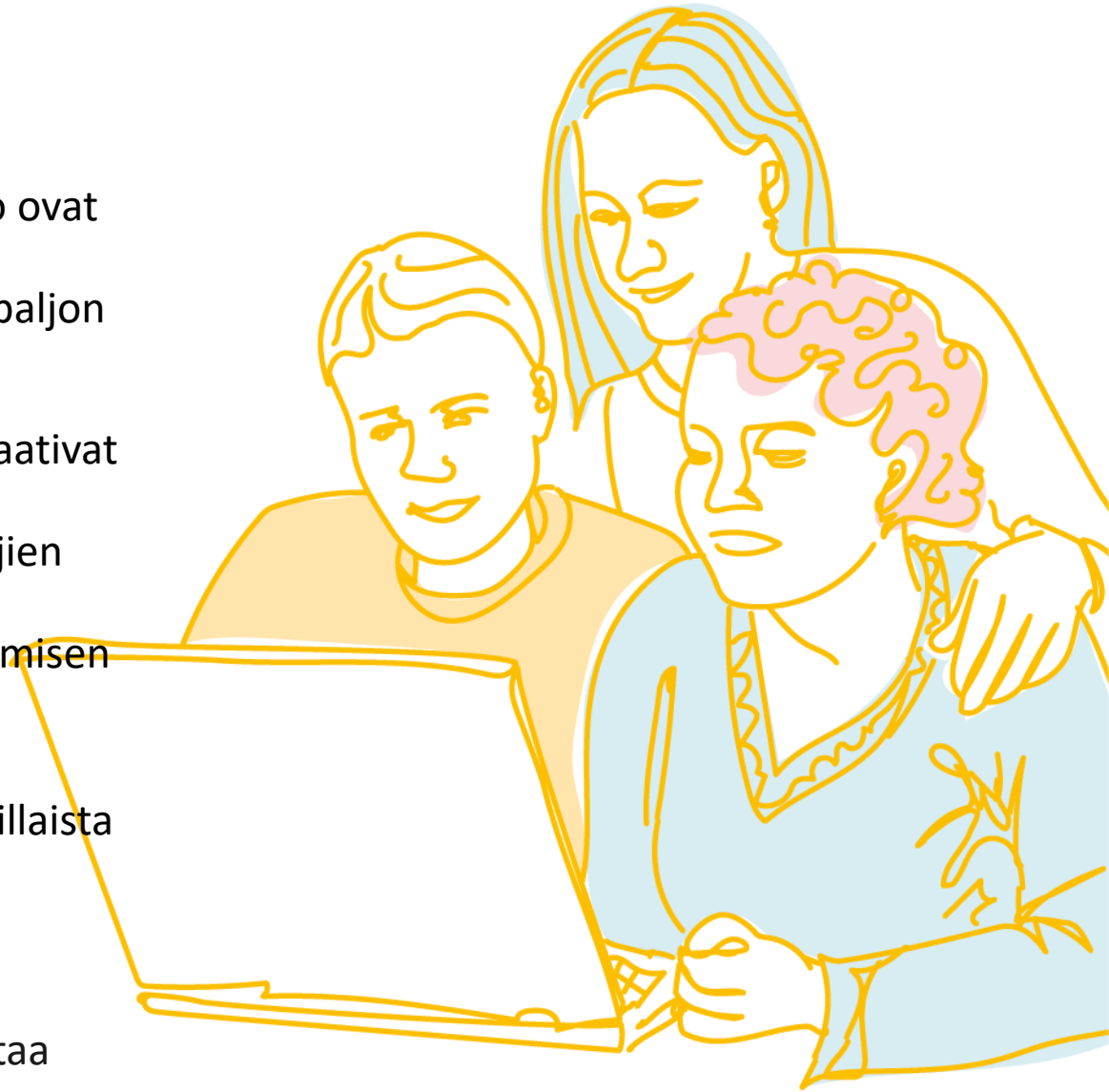
- Sosiaalihuoltolaki on yleislaki, jonka perusteella myönnetään sosiaalihuollon palveluja niitä tarvitseville henkilöille.
- Sosiaalihuoltolaki määrittelee tuen tarpeet, joihin vastaamiseksi sosiaalipalveluja on järjestettävä. Asiakkailla on oikeus niihin palveluihin, joilla turvataan välttämätön huolenpito ja toimeentulo sekä lapsen terveys ja kehitys. Sosiaalihuollon tarkoituksena on edistää ja ylläpitää yksityisen henkilön, perheen sekä yhteisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä.
- Sosiaalipalveluja ovat sosiaalihuollon ammattihenkilöiden (sosiaalityöntekijä, sosionomi, geronomi ja kuntoutuksen ohjaaja) ja muun asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön toteuttamia palveluita

Yhdessä saadaan paljon aikaiseksi

- Tarvitaan aito uudistus, jossa terveydenhuolto ja sosiaalihuolto ovat yhdenvertaiset
- Tarvitaan palveluiden yhteensovittamista, josta hyötyvät mm. paljon palveluja tarvitsevat, jotka tulee tunnistaa
- Sosiaalihuollon erityispalvelut tulee määrittää, jotta erikoissairaanhoidon rinnalle saadaan vahvat sosiaalihuollon vaativat palvelut
- Yhteistyö kuntien sekä järjestöjen ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tulee olla saumatonta
- Sosiaalihuoltoon tarvitaan tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen rakenne, joka vahvistaa sosiaalihuoltoa
- Sosiaalihuollon ammattilaisten tulee rohkeasti nostaa esille, millaista osaamista, mitä tietoa ja taitoa he tuovat yhteistyöhön

Sosiaalipoliittinen panostus vähentää eriarvoisuutta, mikä vahvistaa sosiaalista pääomaa, joka puolestaan lisää hyvinvointia.

Aluevaalitavoitteet

1. Työhyvinvointi kuntoon: hyvinvoiva työyhteisö ehkäisee henkilöstön vaihtuvuutta
2. Asiakasturvallisuus varmistettava: kulmakivinä kohtuullinen asiakasmäärä ja riittävästi sosiaalihuollon ammattihenkilöitä
3. Asiantuntijat johtoon: sosiaalihuollon johtaminen kuuluu vain sosiaalialan korkeakoulutetuille

<https://www.talentia.fi/talentia/talentia-vaikuttaa/haluamme-tekoja-21/>

